

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Perusoikeudet](#) > France

Sisällön tuottaja:

Ranska

Perusoikeuskirjan tuntemuksen ja käytön edistäminen jäsenvaltioissa

Ranska

Julkiset toimet, joilla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta lainsäätäjän, hallinnon, lainvalvontaelinten ja oikeuslaitoksen keskuudessa.

1. Ranskan tuomarikorkeakoulu

Perusoikeuskirjaa käsitellään Ranskan tuomarikorkeakoulussa (*École nationale de la magistrature*) ranskalaisten tuomareiden ja syyttäjien perus- ja täydennyskoulutuksessa kattavasti.

1.1.1 Peruskoulutus

Tuomareiden ja syyttäjien peruskoulutuksessa perusoikeuskirjaan tutustutaan aihekohtaisissa istunnoissa, joissa käsitellään muun muassa siviilioikeudellisten menettelyjen pääperiaatteita, lapsen etua sekä tuomarien ja syyttäjien etiikkaa ja ammattieettisiä sääntöjä (47 artikla).

Lisäksi opintojaksoissa, joissa perehdytään tuomarien ja syyttäjien sekä asianajajien välisiin suhteisiin, käsitellään perusoikeuskirjan 48 artiklaa.

Yksi päivän mittainen opintojakso on omistettu Euroopan unionin tuomioistuimelle, ja samassa yhteydessä keskustellaan myös EU:n perusoikeuskirjasta. Perusoikeuskirjaa ja sen vaikutuksia esitellään kyseisen opintojakson johdannossa, minkä jälkeen järjestetään työpajoja. Opiskelijat jaetaan 20 hengen ryhmiin, joissa aihetta tarkastellaan käytännön tapausten valossa.

Lisäksi vuonna 2019 järjestettiin erityinen yhteinen tapahtuma perusoikeuskirjan sitovuuden 20-vuotisjuhlan kunniaksi.

1.1.2 Täydennyskoulutus

Erityisesti perusoikeuskirjaan liittyvä koulutus

Perusoikeuskirjaan on vuodesta 2019 kiinnitetty erityistä huomiota, jotta tuomarit ja syyttäjät olisivat paremmin perillä tämän välineen käytöstä.

Perusoikeuskirjan voimaantulosta tuli vuonna 2019 kuluneeksi kymmenen vuotta. Vuospäivään liittyvän koulutuksen lisäksi laadittiin erityiskoulutusta perusoikeuskirjasta ja sen soveltamisesta riita-asioiden oikeudenkäynneissä yhteistyössä Grenoble-Alpesin yliopiston (*Université Grenoble-Alpes*) oikeustieteellisen tiedekunnan (Jean Monnet -oppituoli) kanssa. Tällä päivän mittaisella koulutuksella oli useita pedagogisia tavoitteita: perusoikeuskirjan esittely ja merkitys perusoikeuksien suojelun parantamisessa sekä perusoikeuskirjan käytännön soveltaminen Ranskan oikeusjärjestyksessä. Aamupäivällä perusoikeuskirjaa käsiteltiin teoreettisesti, ja iltapäivällä järjestettiin työpajoja, joissa tarkasteltiin erityisesti sosiaaliturvaan ja eurooppalaiseen pidätysmääräykseen liittyviä käytännön tapauksia. Moniammatillisen koulutuksen edistämiseksi kyseinen koulutusjakso oli avoin myös asianajajille.

Vuonna 2020 koulutus järjestettiin terveystieteisiin tarkoitettuna etäopetuksena. Koulutus on jaettu kahteen osaan: ensin osallistujat tutustuvat oppimateriaaliin tuomarikorkeakoulun opetusmuotoilla (aihekohtaiset videoluennot ja asiakirja-aineisto), minkä jälkeen virtuaaliluokkahuoneessa tarkastellaan käytännön tapauksia, vastataan kyselytutkimuksissa ja kokeissa esitettyihin kysymyksiin ja keskustellaan aiheesta. Koulutukseen osallistui kolmisenkymmentä henkilöä, joihin kuului moniammatillisen näkökulman huomioon ottamiseksi sekä tuomareita ja syyttäjiä että asianajajia. Koulutus on tarkoitettu järjestämään vuodesta 2021 alkaen lähiopetuksena.

Vuonna 2021 EU:n perusoikeuskirjaa koskeva päivän mittainen koulutus sisällytettiin opintojaksoon ”Riita-asioita koskeva unionin oikeus”. Aiempien vuosien tapaan asiaa käsiteltiin aamupäivällä teorian kannalta ja iltapäivällä tarkasteltiin käytännön tapauksia työpajoissa. Koulutus toteutettiin hybridimuodossa. Koulutusta täydentävät perusoikeuskirjaa koskevat opetusvideot Moodle-alustalla.

Vuonna 2022 tämä opintojakso oli tarkoitettu korvata Grenoblen yliopiston, Sorbonne Paris I -yliopiston ja tuomarikorkeakoulun yhteisellä kollokviolla, jossa perehdyttäisiin perusoikeuskirjaan liittyviin oikeudellisiin ja hallintokäytäntöihin. Tilaisuus oli tarkoitettu hallinto-oikeuksien ja yleisten tuomioistuinten tuomareille, asianajajille ja tutkijoille.

Perusoikeuskirjaa käsittelevä Moodle-koulutus on edelleen hyödyllinen perehdyttämismateriaali, joka täydentää koulutusta.

Perusoikeuskirjaan liittyvä eurooppaoikeuden koulutus

Perusoikeuskirjaan tutustutaan myös neljässä eurooppaoikeuden opintokokonaisuudessa, joita tuomareille ja syyttäjiä tarjotaan osana täydennyskoulutusta.

- Tuomarikunta ja Euroopan yhdentyminen: Tässä kolmen päivän koulutuksessa käsitellään erityisesti EU:n toimielimiä ja EU:n tuomioistuimen ajankohtaista oikeuskäytäntöä. Perusoikeuskirjaa käsitellään kolmella luennolla, joiden otsikot ovat ”Unionin oikeuden soveltaminen rikosoikeudellisissa menettelyissä”, ”EU:n perusoikeuskirja” ja ”Ennakkoratkaisumenettely”.
- Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ja Euroopan ihmisoikeussopimus: Tällä opintojaksolla tarkastellaan erityisesti EU:n perusoikeuskirjan yhteyksiä Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Siinä esitellään sekä EU:n tuomioistuimen että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöä, samoin kuin ylimpien kansallisten oikeusasteiden oikeuskäytäntöä eurooppalaisen oikeuskäytännön yhtenäisyyden kannalta.
- Tuomarikunta ja kansainvälinen toimintaympäristö: Opintojaksolla pohditaan tuomarien ja syyttäjien tehtävää suhteessa eurooppalaisen ja kansainvälisen oikeuden nykykehitykseen. Tässä yhteydessä perusoikeuskirjaa käsitellään eurooppalaisena välineenä, jolla parannetaan perusoikeuksien ensisijaista asemaa oikeuden kehittämisessä.
- Luentosarja ”Oikeus ja sananvapaus”: Luentosarja on osa Euroopan komission oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston rahoittamaa hanketta ”JUST FREE – 2020–2022”, jonka toteuttaminen alkoi syyskuussa 2020. Siihen kuuluu kolme seminaaria, joiden aiheita ovat muun muassa sananvapauden rajat, yleisen tiedonsaantioikeus ja tuomarien ja syyttäjien sananvapaus perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen kannalta. Tämän hankkeen eri osien tueksi on laadittu erityinen sovellus.

2. Ranskan vankeinhoitoviranomaisten korkeakoulu ENAP (*École nationale de l'administration pénitentiaire*)

EU:n perusoikeuskirjaan viitataan perehdytettäessä vankeinhoitoviranomaisten henkilöstöä ihmisoikeuksien ja erityisesti vankien oikeuksien eurooppalaiseen suojeluun.

Perusoikeuskirjan 10-vuotisjuhlan kunniaksi vuonna 2020 ENAP edisti sen tunnettuutta vankeinhoitolaitoksen johtajien 48. promootiossa ja vankila- ja ehdonlajajohtajien 13. promootiossa järjestämällä väittelykilpailun.

Perusoikeuskirjan ja sen soveltamistarkoitusten ymmärtämistä helpottavat välineet

Toimijoille (lainsäätäjät, hallinto, lainvalvonta, oikeuslaitos, oikeusalan ammattilaiset)

Ranskan tuomarikorkeakoulun tuomarikuntaa varten laatimat välineet

Tuomarien perus- ja täydennyskoulutukseen osallistuvat saavat Ranskan tuomarikorkeakoulun opetusallustalla käyttöönsä EU:n perusoikeuskirjaa koskevan aihekohtaisen ja pedagogisen materiaalikokonaisuuden (historia, oikeuskäytäntöä koskeva tutkimus jne.). Alustalla viitataan erityisesti Euroopan unionin perusoikeusviraston laatimiin perusoikeuskirjaa koskeviin välineisiin ([Käsikirja. Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltaminen kansallisessa lainsäädännössä ja päätöksenteossa, 2018](#)).

Kansalaisille

Oikeusneuvontakeskusten verkosto

Koko Ranskan valtion alueella on 141 oikeusneuvontakeskusta (*maisons de la justice et du droit*), jotka antavat kansalaisille heidän oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskevaa neuvontaa ja tietoja maksutta ja luottamuksellisesti. Keskukset edustavat tuomiovallan läsnäoloa ja edistävät rikollisuuden ehkäisyä, tukevat uhrien auttamista ja tarjoavat oikeudellisia palveluja. Oikeusneuvontakeskukset voivat tukeutua perusoikeuskirjaan muun muassa oppilaitoksille tarjottavissa koulutustoimissa, joiden tarkoituksena on kohentaa nuorten mahdollisuuksia saada oikeudellisia palveluja.

Muiden EU-maiden tai muiden EU:ssa toimivien sidosryhmien laatimien välineiden käyttö ja niistä tiedottaminen

I - Oikeusasiamies

a - Toiminta

Ranskan oikeusasiamies (*Défenseur des Droits*) on riippumaton hallintoviranomainen, joka on perustettu 29. maaliskuuta 2011 annetulla orgaanisella lailla nro 2011-333 ja jota koskeva maininta kirjattiin myös perustuslakiin vuoden 2008 perustuslakiuudistuksessa. Oikeusasiamiehen tehtävänä on käsitellä kanteluja oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvilla viidellä alalla: julkisten palvelujen käyttäjien oikeuksien ja vapauksien puolustaminen, lapsen oikeuksien ja lapsen edun puolustaminen ja edistäminen, syrjinnän torjunta ja yhdenvertaisuuden edistäminen, turvallisuusammateissa toimivien henkilöiden ammattietiikan noudattamisen valvonta sekä väärinkäytösten paljastajille annettava neuvonta ja heidän suojelunsa.

Kuka tahansa luonnollinen tai oikeushenkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun, voi viedä asian suoraan oikeusasiamiehen käsiteltäväksi. Kantelu voidaan toimittaa yli 500 apulaisoikeusasiamiehelle, jotka toimivat koko valtion alueella yli 800 päivystyspisteessä, tai suoraan päätoimipaikkaan verkkolomakkeella tai maksutta postitse.

Oikeusasiamiehellä on laajat tutkintavaltuudet. Hän voi vaatia miltä tahansa julkiselta tai yksityiseltä organisaatiolta selvityksiä ja tietoja mistä tahansa riita-asioiden tutkinnassa ja ratkaisemisessa tarvittavista seikoista.

Oikeusasiamies pyrkii tutkinnan perusteella ensisijaisesti sovintoratkaisuun. Lähes 80 prosenttia oikeusasiamiehen esittämistä sovintoratkaisuista päättyy suotuisasti.

Oikeusasiamies voi lisäksi antaa päätöksen, johon sisältyy yksilöllisiä tai yleisiä suosituksia. Jos asia viedään tuomioistuimeen, oikeusasiamies voi myös esittää kaikissa oikeusasteissa lausuntoja riita-asian ulkopuolisena väliintulijana (*amicus curiae*). Oikeuksien suojelun lisäksi oikeusasiamiehen tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja oikeuksien toteutumista.

Oikeusasiamies soveltaa perusoikeuskirjaa suhteellisen rajoitetusti, sillä sitä sovelletaan vain silloin kun valtio soveltaa unionin oikeutta (perusoikeuskirjan 51 artikla). Ennen kuin perusoikeuskirjaa voidaan soveltaa, on esitettävä näyttöä siitä, että on kyse juuri tällaisesta tilanteesta, mikä ei ole aina yksinkertaista. Oikeusasiamiehen on helpompi vedota Euroopan ihmisoikeussopimukseen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen runsaaseen oikeuskäytäntöön tai syrjinnän torjuntaa koskeviin EU:n direktiiveihin.

Toisinaan oikeusasiamies kuitenkin vetoaa perusoikeuskirjaan, joskus muiden yleissopimusten (kuten vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen) ohella. Oikeusasiamies voi soveltaa perusoikeuskirjaa myös käsitellessään syrjinnän vuoksi tehtyjä kanteluja, sillä syrjinnän torjunta yksi oikeusasiamiehen erityistehtävistä.

Seuraavassa annetaan joitakin esimerkkejä päätöksistä, joissa oikeusasiamies on oikeudellisissa perusteluissaan viitannut perusoikeuskirjaan.

Esimerkki 1: Palkansaaja ei saanut lupaa lopettaa vanhempainlomaa suunniteltua aikaisemmin ja siirtyä äitiyslomalle

Oikeusasiamiehelle oli tehty kantelu tapauksesta, jossa palkansaajan työnantaja (paikallinen sairausvakuutuskassa) eväsi palkansaajalta mahdollisuuden keskeyttää vanhempainlomansa suunniteltua aikaisemmin ja siirtyä äitiyslomalle, koska hän oli uudelleen raskaana ensimmäisen lapsen saatuaan. [1]

Oikeusasiamiehen kuulustelussa työnantaja myönsi, että EU:n tuomioistuin on kolmesti vahvistanut, että palkansaajan kieltäminen keskeyttämästä vanhempainlomaansa ja siirtymästä äitiyslomalle on sukupuoleen perustuvaa syrjintää. [2]

Työnantaja kieltäytyi kuitenkin noudattamasta tätä oikeuskäytäntöä sillä perusteella, että sitä ei ollut saatettu osaksi Ranskan oikeutta. Ranskan työlain (*code du travail*) L.1225-52 §:n mukaan työnantaja ei voi kieltää vanhempainloman keskeyttämistä suunniteltua aikaisemmin ainoastaan kahdessa tapauksessa:

- lapsen kuolema
- tai perheen tulojen merkittävä pieneneminen.

Työlaissa ei kuitenkaan suljeta pois mahdollisuutta keskeyttää vanhempainloma suunniteltua aikaisemmin muusta syystä sillä edellytyksellä, että osapuolet pääsevät asiasta sopimukseen.

Oikeusasiamies muistutti näin ollen paikallista sairausvakuutuskassaa siitä, että syrjintäkielto on oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluva ehdoton kielto (*prohibition d'ordre public*), josta yksikään työnantaja ei voi poiketa. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että kantelijan kieltäminen keskeyttämästä vanhempainlomaansa ja siirtymästä äitiyslomalle oli sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Oikeusasiamies tukeutui päätöksensä perusteluissa osittain EU:n perusoikeuskirjan määräyksiin:

Perusoikeuskirjan 33 artiklassa taataan perheen suoja sekä perhe- ja työelämän yhteensovittaminen. Tästä syystä 33 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa: "Voidakseen sovittaa yhteen perhe- ja työelämänsä jokaisella on oikeus – – palkalliseen äitiyslomaan".

Perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään kaikenlainen syrjintä, joka perustuu muun muassa sukupuoleen, ja sen 23 artiklassa taataan naisten ja miesten välinen tasa-arvo kaikilla aloilla.

Tämä esimerkki osoittaa, että kun asia kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan, oikeusasiamies voi viitata perusoikeuskirjaan, joka on suoraan sovellettavissa kansallisessa oikeudessa. Näin on tässä tapauksessa, kun on kyse sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta työelämässä ja erityisesti direktiivistä 2006/54.

Esimerkki 2: Vammaisten oli mahdotonta hyödyntää tarjouksia, jotka olivat saatavilla ainoastaan verkossa junalippujen myyntisivustolla.

Oikeusasiamiehelle tehtiin kantelu, joka liittyi siihen, että vammaisten oli mahdotonta hyödyntää tarjouksia, jotka olivat saatavilla ainoastaan verkossa junalippujen myyntisivustolla. Oikeusasiamies totesi, että tilanne oli seurausta syrjivästä käytännöstä, joka rikkoi samalla kertaa

- rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annettua asetusta, jonka mukaan "rautatieritys, lipunmyyjä tai matkanjärjestäjä ei saa kieltäytyä tekemästä vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön pyytämää varausta eikä myymästä lippua tällaiselle henkilölle" [3],
- perusoikeuskirjan 21 artiklaa
- ja 27. toukokuuta 2008 annettua Ranskan lakia nro 2008-496.

Oikeusasiamies suosittelikin lipunmyyntisivustoa verkossa hoitavalle yhtiölle, että vammaisten olisi voitava

hyödyntää kaikkia tarjoushintoja, myös niitä jotka liittyvät kansainvälisiin matkoihin. Perusoikeuskirjalla on tässä tapauksessa perusteluna sekä täydentävä että määräävä luonne:

- täydentävä sikäli, että unionin oikeudessa ei ole laaja-alaista direktiiviä, jolla kiellettäisiin vammaisten syrjintä hyödykkeiden ja palvelujen saatavuudessa, ja matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annettu asetus on soveltamisltaan melko suppea; perusoikeuskirjan 21 artiklassa kuitenkin esitetään syrjintäkiellon tärkeimmät periaatteet, eli se, että vammaisia ei saa syrjiä hyödykkeiden saatavuudessa;
- ja määräävä sikäli, että perusoikeuskirjalla tuetaan suosituksia ja korjauskehotuksia, koska sitä sovelletaan suoraan.

Lisäksi oikeusasiamies edistää oikeusvaltiota ja perusoikeuksia seuraavien kollegaverkostojen kautta: Euroopan oikeusasiamiehen johtama Euroopan oikeusasiamiesten verkosto, Euroopan lapsiasiavaltuutettujen verkosto, kansallisten tasa-arvoelinten eurooppalainen verkosto, poliisivoimien riippumattomien ulkoisten valvontajärjestelmien epävirallinen IPCAN-verkosto (*Independent Police Complaints Authorities' Network*) ja epävirallinen NEIWA-verkosto (*Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities*), joka mahdollistaa tietojenvaihdon unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23. lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937 saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Oikeusasiamies hyödyntää tässä työssä Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäksi asiaa koskevia direktiivejä ja varsin järjestelmällisesti myös perusoikeuskirjaa. Oikeusasiamies tekee verkostojen puitteissa paljon yhteistyötä EU:n perusoikeusviraston kanssa. Virasto on näissä yhteyksissä perusoikeuskirjan todellinen liikkeelle paneva voima.

b - Tapahtumat

Euroopan komission Ranskan-edustusto järjesti EU:n perusoikeuskirjan 20-vuotispäivänä konferenssin, johon osallistui useita perusoikeuskirjan noudattamista ja soveltamista edistäviä merkittäviä sidosryhmiä.

Euroopan komissio ja EU:n perusoikeusvirasto järjestivät 7. joulukuuta 2020 keskustelutilaisuuden, johon osallistui mm. syrjinnän torjunnasta ja tasa-arvon edistämisestä vastaava apulaisoikeusasiamies George Pau-Langevin.

Hän kertoi perusoikeuskirjan soveltamiseen liittyvistä haasteista Ranskassa ja toimenpiteistä, joilla sen asianmukainen täytäntöönpano voitaisiin varmistaa. Muita osanottajia olivat Elise Barbé (kassaatiotuomioistuimen rikosjaoston oikeudellinen neuvonantaja, EU:n perusoikeusviraston hallintoneuvoston puheenjohtaja) ja Olivier Cousi (Pariisin tuomioistuimen asianajajayhteisön puheenjohtaja). Lisätietoja Ranskan aloitteista, joilla pyritään lisäämään kansalaisten tietoisuutta perusoikeuskirjan takaamista oikeuksista, sekä toimenpiteistä, jotka liittyvät siinä vahvistettujen oikeuksien edistämiseen ja täytäntöönpanoon, on saatavilla [tämän linkin](#) kautta.

II - Kansallinen neuvoa-antava ihmisoikeuskomitea

Kansallinen neuvoa-antava ihmisoikeuskomitea (*Commission nationale consultative des droits de l'Homme*) on Ranskan kansallinen ihmisoikeuselin, joka on perustettu vuonna 1947. Se voidaan asemansa puolesta rinnastaa riippumattomaan hallintoviranomaiseen (*Autorité administrative indépendante*). Kyseessä on täysin riippumaton valtion elin, jonka tehtävänä on antaa hallitukselle ja parlamentille ihmisoikeuksiin, humanitaariseen oikeuteen ja toimintaan sekä kansalaisvapauksien käyttöä koskevien perustavien takeiden kunnioittamiseen liittyviä neuvoja ja ehdotuksia. Ihmisoikeuskomitean 64 jäsentä tulevat kansalaisyhteiskunnan eri järjestöistä, joten se edustaa ihmisoikeuksiin ja kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen liittyviä kysymyksiä koskevien näkemysten moninaisuutta Ranskassa. Komitean tehtäviin kuuluu herätellä julkista mielipidettä ja tuoda mahdollisia ongelmakohtia suuren yleisön tietoisuuteen. Komitea kannustaa myös osallistumaan ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevaan koulutukseen.

Ihmisoikeuskomitea toteutti vuonna 2018 yhteistyössä EU:n perusoikeusviraston kanssa kahden minuutin videon, jolla esitellään perusoikeuskirjaa:

[2 minutes pour comprendre la Charte des Droits Fondamentaux Youtube](#) (Opi ymmärtämään perusoikeuskirjaa 2 minuutissa)

[2-minutes-pour-comprendre-la-charte-des-droits-fondamentaux-de-lunion-europeenne Site CNCDH](#)

Perusoikeuskirja mainitaan ihmisoikeuskomitean uudella verkkosivustolla resurssiluettelossa (*Ressources*), johon liittyy kuvailuikkuna. Komitea viittaa perusoikeuskirjaan säännöllisesti raporteissaan ja lausunnoissaan.

[1] Päätös 2019-183, 24. lokakuuta 2019, työnantajan kieltäytymisestä antaa palkansaajan keskeyttää vanhempainvapaa suunniteltua aiemmin ja siirtyä äitiyslomalle.

[2] Unionin tuomioistuin, tuomio 20.9.2007, C-116/06, Kiiski v. Tampereen kaupunki; unionin tuomioistuin, 3. jaosto, tuomio 13.2.2014, C-512/11, Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry ja C-513/11, Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN ry; unionin tuomioistuin, 1. jaosto, tuomio 8.5.2019, C-486/18, Praxair MRC.

[3] Asetus (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, 19 artiklan 2 kohta.

■ Päivitetty viimeksi: 20/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.